

TALE

Samrådstale om "social eksport"

01-02-2019

J.nr. 2019 - 783

CAP
Mathias Fyhn

Samrådsspørgsmål D:

Ministeren bedes kommentere den sag og problemstilling, som fremgår af en række artikler i Folketidende 16/1-19: "Flyttede belastet borger til Lolland", samt oplyse, hvilke overvejelser sagen giver ministeren anledning til. Der henvises også til artiklerne 16/1-19: "Aflleverede socialt udsat på Lolland", "Det er usmageligt!", "Vi hjælper bare borgeren" og "Vi respekterer folks fri vilje".

Indledning

Tak for det. Samrådet i dag handler om det, der er blevet kaldt "social eksport" af udsatte borgere mellem landets kommuner. Altså de situationer, hvor en kommune hjælper eller betaler for, at en borger, der som også kan betegnes som en udsat borger, flytter til en anden kommune – ikke som led i at hjælpe borgeren men for at undgå kommunens udgifter til den pågældendes forsørgelse.

Samrådsspørgsmålet udspringer af en lang række artikler fra Folketidende om en udsat borger fra Greve Kommune, der fik hjælp til at flytte til Lolland Kommune.

Og, her har jeg har aftalt med økonomi- og indenrigsministeren, at jeg starter med at svare på de dele af spørgsmålet, som hører under mit ressortområde. Derefter vil økonomi- og indenrigsministeren

så tilføje sin besvarelse til den samlede besvarelse..

Først vil jeg gerne understrege, som det er bekendt, at jeg ikke kan kommentere den konkrete sag, der er beskrevet i artiklerne. Men jeg vil gerne forklare, hvad der er min holdning til problemstillingen, og også hvilke regler der gælder overordnet set på området.

Social eksport er uacceptabel

Først og fremmest synes jeg det er vigtigt at slå fast, at der må ikke herske nogen tvivl om, at det efter min opfattelse er helt og aldeles uacceptabelt, hvis der er kommuner - som alene for at spare penge - forsøger at få bestemte grupper af borgere til at flytte til andre kommuner.

Det er efter min opfattelse svigt af værste skuffe, hvis kommuner ikke tager ansvar for deres egne borgere, og helt bevidst prøver at skubbe ansvaret over på andre kommuner. Det er både asocialt, og det bryder også i den grad med det, som jeg mener det danske velfærdssamfund skal stå for, nemlig en solidaritet mellem borgerne.

Det er og bliver den kommune, som borgeren bor i, der har ansvaret for på bedst mulig måde at hjælpe den pågældende borger.

Flyttehjælp – hvad er op og ned?

Det er ikke første gang, at spørgsmålet om social eksport er blevet rejst her i udvalget – eller at reglerne om flyttehjælp er blevet kritiseret.

Kritikken er gået på, at nogle kommuner helt bevidst forsøger at spare penge, og gør det gennem flyttehjælp til en udsat borger, for på den måde at tilskynde borgeren til at flytte til en anden kommune.

Lad mig derfor med det samme slå fast, at flyttehjælpsordningen handler om, at kommunerne kan give økonomisk hjælp – fx til betaling af flytteudgifter – til økonomisk vanskeligt stillede eller udsatte borgere, der ønsker at flytte til en anden og ofte billigere bolig eller for at forbedre sine beskæftigelsesmuligheder.

Det er ofte til en bolig i samme kommune, men det kan også være til en bolig i anden kommune.

Der er på ingen måde noget ulovligt i, at en kommune hjælper trængte borgere videre til en anden kommune, hvis det vurderes at være den bedste løsning for borgeren.

Det er nu en gang sådan, at priserne på boliger svinger meget fra område til område. Derfor kan det være en fordel for nogle borgere, at de kan få

hjælp til at flytte til et sted, hvor de bedre kan få råd til deres bolig.

Så fordi en borger flytter til en anden kommune og får flyttehjælp, så er det ikke ensbetydende med, at der er tale om social eksport.

Men derimod er det uansvarligt og utilgiveligt, hvis en kommune udnytter reglen om flyttehjælp til at slippe af med en borger og skubbe ansvaret for borgeren over på en anden kommune.

Vi har set nærmere på tallene for flyttehjælpssager, og jeg har netop redegjort for udviklingen i antallet af flytninger, hvor der er ydet flyttehjælp i et svar til Social-, Indenrigs- og Børneudvalget.

Her har vi set på, hvor mange borgere der fik flyttehjælp af en af kommunerne i hovedstadsområdet, Odense, Aarhus eller Aalborg kommuner i forbindelse med en flytning til et udvalg af kommuner som fx Langeland, Lolland, Guldborgsund og Slagelse.

I perioden fra 2016 til juni 2018 skønnes det, at der er ydet flyttehjælp i omkring 163 sager til en flytning fra en af kommunerne i hovedstadsområdet, Odense, Aarhus eller Aalborg kommuner til en af de nævnte tilflytningskommuner.

I samme periode er der ligeledes ydet flyttehjælp i 107 sager, hvor borgerne er flyttet den modsatte vej.

Der er altså ikke tale om et flyttemønster, som udelukkende vender den ene vej, hvor der ydes flyttehjælp til borgere, der flytter fra fx kommuner i hovedstadsområdet til Lolland Kommune. Det bemærkes, at data for sager, hvor der bevilges flyttehjælp også er behæftet med en vis usikkerhed.

Beskæftigelsesministeriet har kigget nærmere på, om indretningen af reglerne bag flyttehjælpsordningen overhovedet kan give anledning til at en kommune kan bruge reglerne forkert. Og konklusionen er, at det kan man ikke udelukke.

Dermed ikke sagt, at landets kommuner har anvendt reglen i strid med formålet. Men det har været en mulighed – og vi kan ikke udelukke, at kommunerne har benyttet ordningen til noget, der kan minde omkring social eksport.

Derfor er jeg som sådan også rigtig glad for, at vi nu har aftalt at ændre reglerne for tildeling af flyttehjælp. Det indgik jo i den aftale om mere enkle og skærpede sanktioner, styrket kontrol med snyd og færre fejludbetalinger, som blev indgået i november 2018, mellem regeringen, Dansk Folkeparti og Socialdemokratiet.

Fremover bliver det den kommune, som borgeren flytter til, der kan give flyttehjælp i stedet for den kommune, som borgeren flytter fra.

På den måde sikrer vi, at ordningen ikke kan anvendes uhensigtsmæssigt, og vi fastholder muligheder for, at udsatte borgere kan få hjælp til at flytte.

Tilflytterkommunen skal lægge vægt på de samme forhold, som fraflytterkommunen skal efter gældende regler – dvs. tage stilling til, om borgeren opfylder de økonomiske betingelser, samt om flytningen forbedrer ansøgerens boligmæssige forhold eller erhvervsforhold.

Det er jeg meget tilfreds med, da ordningen kan være et vigtigt springbræt for udsatte borgere. Helt grundlæggende handler det jo om, at udsatte borgere ikke skal stavnsbindes i deres bolig eller i én kommune, fordi de ikke har råd til at flytte. Og som det også er spørgeren bekendt, så forventer vi jo, at lovforslaget kan blive fremsat her i foråret, så det kan træde i kraft 1. juli 2019.

Fokus på at hjælpe borgere i job

Når alt dette er sagt om flyttehjælp, vil jeg også gerne understrege, at kommunerne selvfølgelig skal løse de opgaver, de har ansvaret for, og som

er forbundet med at hjælpe borgere på offentlig forsørgelse.

Og her er målet meget klart: Vi skal have alle med.

Det kræver, at kommunerne tager ansvar og yder en aktiv og effektiv beskæftigelsesindsats for den enkelte borger.

Vi har jo også i dag et refusionssystem, hvor kommunerne har et større økonomisk ansvar for forsørgelsesudgifterne end tidligere.

Det giver samtidigt kommunerne et stærkt økonomisk incitament til at investere i indsatser, der får borgere i beskæftigelse og væk fra langvarig offentlig forsørgelse.

Jeg kan også se, at de steder hvor man investerer i indsatsen til udsatte borgere, er der jo rigtig gode erfaringer med, at pengene, jo også bliver, om man må sige det sådan, tjent ind igen. Og vi kender jo alle de eksempler, hvor en investeret krone, kommer tilbage mellem halvanden og to gange igen.

Så i bund og grund er mit budskab til alle landets borgmestre, at man skal tage ansvar for sine egne borgere, man skal lære af andres succeser. Hvis man har brug for at få inspiration, så kig rundt om i landet. Det *kan* lade sig gøre, og det er også nu

man skal benytte lejligheden til det, når der er, om man så må sige, så gode økonomiske forhold.